

Ханты Ясаян

Общественно-политическая газета Ханты-Мансийского автономного округа – Югры

28.05.2020
№ 10 (3550)

Основана
1 ноября 1957 года

Вертутайң ханты не 55 ода йис

Айтелн
тарма
рэпитас

» 6

Сүмәтвошн
ай тохтура
рэпитл

» 11

Вүлән, хүлән,
воньшумутән,
Касум мүй

» 15

Вух нётупсэт даварт пурайн

Юхи хашум кат тылдь мър коронавирус мэш эвэлт вэлупсэвн йилуп нўшайт тывсэт. Ширн Ас нопатты тылдь 11-митн Россия мўев президент ики В.В. Путин вух нётупсэт олаңан арыр поступсэтн ёш посл пунсалдэ.

Нявремат пата нётупсэт

Кашаң 3-16 ол луват няврема яң шурас шойт сухуптады. Шит кашаң хоттел ёх ёша вўты веритл. Шит пата васы манта тылдь 1-мит хатл вэнт «Госуслуги» портал, пенсионной фонд муй па МФЦ тахет хуша вохты непек ханшты мосл. Сыры вэн кер тылдь вўш эвэлт лыпат енумты тылдь вэнт хэлум ол луват няврема вет шурас шойт сухуптасы. Ай тылдь вухтайты хоттел ёх кашаң 3-7 ол луват няврема хэлум тылдь (вэн кер, Ас нопатты, лыпат енумты тылдь) мър веритл 33 шурас-кем шойт ёша вўты. Шит тылдь пурайн аңки муй аши рэпата такды хашас ки, 18 ола аң ювум няврем тайты пата кашаң тылдь 3 шурас шойт сухуптаты пиды.

Шит тумпи няврем вантман тайты пата пособия кат пўша вэна йис – 6 751 шойт вух.

Интэм Россия мўев хўваттын 27 миллион няврем пата нётупсы вух сухуптады.

Там ванан ма ар няврем тайты Ёмвошаң ими Татьяна Конева (Зубакина) эвэлт иньшассум, ши нётупсы вух ёша холумтас муй антэ? Юхлы лўв лупас, вэн кер тылдь «Госуслуги» портал хуша вохты непек ханшас па хэлум хатл юпийн вухат карточкая юхатсат.

Дыв саттэла вер тайты ёх иши нётлйт

Дыв саттэла вер тайты тахет кэчайта рэпатнеката тылдь вух сухуптаты пата рэхл банк хуша 2 % кредит вўты.

Там одн дыв саттэла вер тайты тахет ёх пата (Россияев луваттын 1,5 миллион тахи) вэн кер, Ас нопатты па лыпат енумты тылдь НДС тумпи налог вухат па страховой взносат сухуптаты аң мосл.

Дыв саттэла рэпитты ёх тэнял сухнум налог вух юхлы ёша холумдт, ши тумпи мет ай тылдь вух налог вух ёша вў-

Россия мўев президент В.В. Путин. iz.ru сайт эвэлт вўюм хур

лът. «Там ханнехуятт государства кэчая евалдсат, налог сухуптасат, ширн ин даварт пурайн мўн иши дыведа нётлўв», – лупас Россия мўв президент ики В. Путин.

Социальной рэпатнекат пата нётупсэт олаңан

Вэн кер тылдь 15-мит хатл вўш эвэлт вэч тылдь 15-мит хатл вэнт

социальной рэпатнекат пата нётупсы вух:

40 000 шойт – социальной хотатн рэпитты тохтурат;

60 000 шойт – коронавирус мэш ямдты тохтурат;

25 000 шойт – социальной па нявремат вэнтаты ёх;

35 000 шойт – коронавирус мэш аң ёх пид рэпитты социальной па вэнтаты ёх;

15 000 шойт вўш эвэлт 20 000 шойт вэнт – ай тохтурата;

10 000 шойт вўш эвэлт 15 000 шойт вэнт – технической рэпатнеката.

Айкел дэжата: Людмила Гурьева

Тови вәщ пура олңитсы

Федеральной партупсы щирн Югра мўв луваттыйн «Тови вәщ пура» (рўщ щирн «Весенний нерест») немпи вер олңитсы.

Западно-Сибирской йиңкәтн-автәтн хўд велпәсләты вер оләһән партупсәтн, мәта ут Россия мўв Минсельхоз тәхи унтасн № 402 2014-мит ол Ас потты тыдәщ 22-мит хәтл вўш эвәлт непек посн нух хәншман – Ёмвош округ луваттыйн холупн хўд велпәсләты ән рәхл.

Тәм поступсы немася дәщәтсы, ләдн тови вәщ пурайн йиңкәтн-автәтн вәдты хўд яма па вәһня ат вәщәс, ләдн елды мет аршәкә ат йис, ямшәкә ат енмәс.

Щи тумпи округ луваттыйн «Правила рыболовства для Западно-Сибирского рыбохозяйственного бассейна Российской Федерации» непек посн хәншман, мәта пурайн Ас, Лаңал па па юханәтн, дорәтн хўд велпәсләты ән рәхл.

Щит ёңк лудаты вўш эвәлт лыпәт тыдәщ 31-мит хәтл вәнты Ас па Лаңал хущи, щи асәһн пусләтн, тәп ай юханәтн велпәсләты рәхл.

Щәлдә ёңк лудаты вўш эвәлт лыпәт тыдәщ 30-мит хәтл вәнты Конда юхан ов эвәлт Кондинской дор вәнты па Кондинской дорн.

Хәншум пурайн рыбоохрана ёх, рыбопромышленникәт тәхи хуятәт, округев администрация рәпатнекәт, природной ресурсәт департамент ёх, Югра мўв луваттыйн МЧС па МВД кәщайт хўд

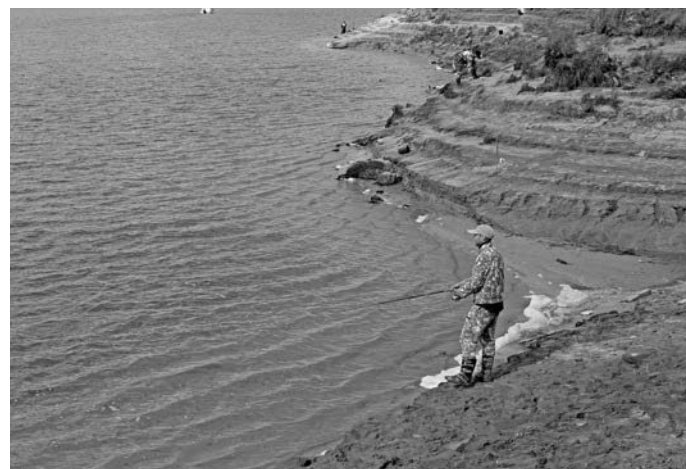
велпәсләты вер така вантты питләт. Кашәң хәтл па ат немасяя пириум ёх мўвевн юханәт хўват яһхты питләт, ләдн уша верты – округевн вәдты мир партупсәт па поступсәт оләһән хәлсәт муй әнтә, кәщайт ястум ясәәт нумса пунсәт муй әнтә?

«Правила рыболовства» непек посн хәншман, тәм пурайн холупн хўд велпәсләты ән рәхл, ноптәлты холпәт, тухләт ищи йира вўты мосл. Щи күтн нйшн хўд вәдты рәхл, тәп вәты, нйшты пурайн и хәннехә 10 нйши (рыболовный крючок) (аршәк ут шиваләды ки, имухты нўх вўды) хўд катәлты рәхл.

Мевты, сорт, панне па нуви сомуп судак хўд – 10 кила арат (ийха лўңәтты); дәр, ай келщи па мәдәң хўд – 30 кила арат (ищи йха лўңәтты).

Щиты и атл-хәтл мәр 30 кила арат вәнты рәхты хўд катәлты щир вәд.

Хәншум арат киньша аршәк хўд вәдсы ки па пўш юхана велпәсләты щира вана ән есәлдә.

▲ Лаңал хонәһән. Н. Рагимова верум хур

«Правила рыболовства» непек посн хәншум щирәт оләһән юврая уша версы ки, ән рәхты хәтләтн холуп омсәдсы ки па хәншум норма юкана ар хўд вўсы, щи хәннехә административной муй па уголовной щирн сўтытды па вухн пунды.

«Ч. 2. ст. 8.37» поступсы щирн штраф вух кәт щурәс шойт вўх вўш эвәлт вет щурәс шойт вух вәнты арат сухуптәты партды.

Щи тумпийн нәртамды велпәслум хўд пәта ищи вухн пунды. Щәлдә хўд вәдты холуп па па ут, хоп па мотор

карты щўңк сўт вәнты ищи хулт вўды. Тәп сўт пурайн уша йил, хўд велпәс юхлы мәлы муй әнтә.

Мет тәса «Правила рыболовства» непек пос оләһән интернет <http://www.noturfish.ru> нормативная правовая база хуща муй па «ВКонтакте» немуп социальной утн «Рыбоохрана Югры», мәта вер интернет https://vk.com/rybaohrana_ugra путәр хуща уша павтаты.

Ән рәхты пурайн хўд велпәсләты вер шиваләсты ки, имухты «Югра мўв государственной контроль, надзор, охраны водных биологических ресурсов и среды их обитания» немпи тәхи ёха путәртты па хәншты мосл: 628011, Ёмвош, Гагарина вош хулы, 190 А (186) хот. Карты кел: (3467) 33-67-93, интернет хуща e-mail: goscontrol86@noturfish.ru.

Хәнты ясәә тулмәщәтс:
Ирина Пословская

Хўд велпәсләты верәт вантман тәйты ёх.
oktvesti.ru сайт
эвәлт вўюм хур

Дадь хэрн антэма йисэт

Мўвевн Вудан Отечественной далаь 1941-мит онд ондигумн ар хэ ёх далаьсты маьсэт. Ёмвош округ Касум мўв эвалт Вўт-вош ай кертые эвалт ищи 20 мултас хан-нехэ далаь тэсьйт. Дыв хулыева вой-хўд велдаслуман, вўды тайман йис шуши мир велупсийн вэсэт.

Далаь тўвмедн ар ханнехэ рўщ ясаьн ай тайсэт. Ард пелак хэ хуят ши палтап далаь хэрн ухдал пунсэт. Ин интернет хуца «Память Народа» pamyat-naroda.ru немуп портал верман вэл. Шата далаь маьнум кашаьн ханнехэ нем вейтты рахл. Вўтвош эвалт далаь тўвум итэх ёх немат шата вейтсум.

Егор Алексеевич Вагатов 1924-мит онд сема питас. Вэн кер тылаьш нядмит хатаьн 1943-мит онд далаь тэсы. Западной фронтан 1312-мит стрелковой полк хуца пушкан есалты хэя 8-мит гвардейской стрелковой корпусн вэс. Лўв Ас нопатты тылаьш 15-митхатаьн 1943-мит онд далаь хэрн антэма йис. Орловской мўвн Жиздринской районан Ашково ай вошн шависа.

Александр Михайлович Молданов 1920-мит онд Вўтвошн сема питас. Йилуп тылаьш олаьнмит

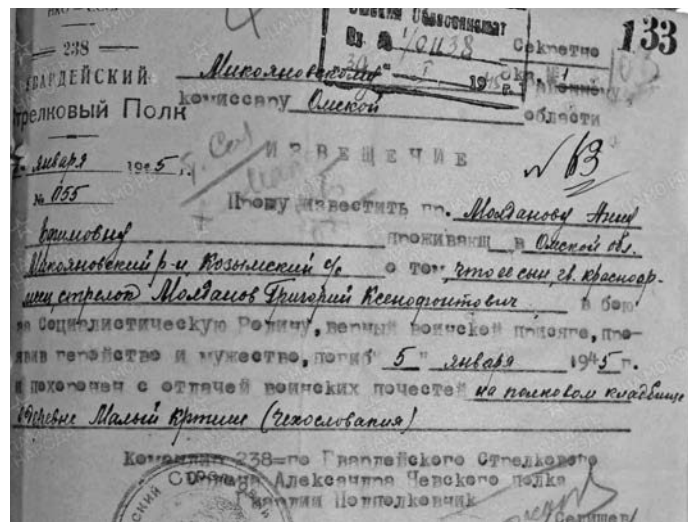
хатаьн 1941-мит онд далаь вўсы. Лўв 404-мит артиллерийской полк хуца 109-мит стрелковой дивизияйн далаьсас. Ленинградской область хуца вейт дор тылаьшн 6-мит хатаьн 1942-мит онд худ вэтшасы.

Алексей Михайлович Молданов 1920-мит онд Вўтвошн сема питас.

Вэц тылаьш 31-мит хатаьн 1942-мит онд далаь тэсы. Ленинградской область эвалт вуракат вошитман Эстония па Латвия мўватн далаьсас. Вэн кер тылаьш 6-мит хатаьн 1945-мит онд далаь хэрн антэма йис.

Роман Семёнович Молданов 1913-мит онд сема питас. 1942-мит онд далаь тэсы, пушкан есалты хэя вэс. Далаь хэрн худ вэтшасы.

Пётр Кириллович Молданов 1921-мит онд Вўтвошн сема питас. Йилуп тылаьш олаьнмит хатаьн 1941-мит

онд далаь тэсы. Лўв 109-мит стрелковой дивизия хуца далаьсас. Ленинградской область хуца вейт дор тылаьш 6-мит хатаьн далаь хэрн хўд вэтшасы.

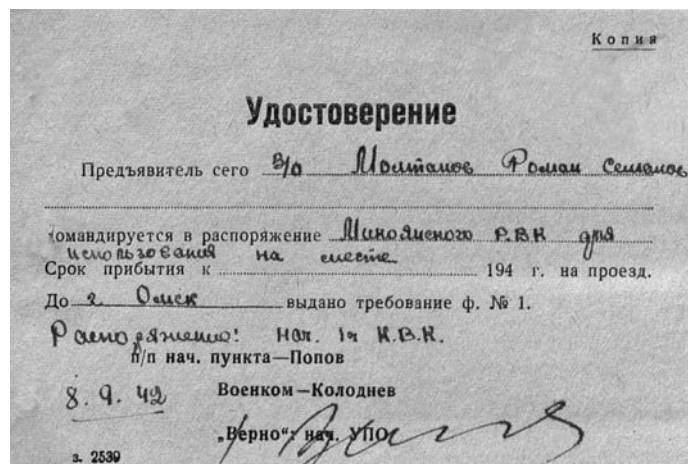
Григорий Ксенофонтович Молданов 1926-мит онд сема питас. 1944-мит онд далаь тэсы. Лўв 81-мит стрелковой дивизия хуца далаьсас. Йилуп тылаьш 5-мит хатаьн 1945-мит онд антэма йис. Чехославакия мўвн Малый-Кртыш вош полковое кладбище хуца шависа.

Михаил Петрович Тарлин 1916-мит онд Вўтвошн сема питас. Вудан далаь йилуп тылаьш

олаьнмит хатаьн 1941-мит онд тэсы. 1 Уд. А 53 арм. штрафной рота хуца далаьсас. Вэн кер тылаьш 10-мит хатаьн 1943-мит онд антэма йис. Ленинградской область Старорусский район хуца Козлово ай вошн шависа.

Мўң Вўтвош ёх ухдал Великой Отечественной далаьн пунум хуятлўв хўв йис па хўв нэпатлўв шэшум далаь пантэл нэмман тайты питлэв. Вантэ, там ай вошн хулыева кўтэвн ван рэтнайт па и кертан мир.

Путар ханшас:
Ульяна Молданова

Вулаң Победа хәтл яма нәмләдэ

Мәнум газетайн ма Саранпауль көртәң 80 ода ювум сәран имие Агафья Ивановна Хозяинова (Вокуева), далъ хәрн ухл пунум ащел Иван Трофимович па Вулаң далъ пәта тарма рәпитум әңкел Павла Алексеевна Вокуевнән олаңнән нынәна ай павәтсум. Интәм Агафья Ивановна вәлупсәл па лавәрт даясты айлат пурайл олаңнән хәншты дәнхалум.

2020-мит ол вән кер тыдәш 23-митн вәна пелка ювум имие 80 ол сема питум хәтл вүш эвәлт постәс. Саранпауль көрта яңхмемн ма Агаша вәнлат имие пида хүв мәр путәртсум. Победа хәтл лүв яма нәмләдэ.

Ащел Иван Трофимович далъ хәра мәнум юпийн Агаша эвиел әңкел Павла Алексеевна па щасел Федосья Ивановна пида енмәс.

» Победа хәтл ма веккешн нәмты питлөм. Етар меләк хәтл вәс. Әңкем колхосн ловн нащам талдяс. Летут әнтәм. Щасем ячмень лыптәт ил тәхи рава верум лант эвәлт нянь пал, дәлн хәлүм пүша: алән, хәтл кутупа па етн летута ортты. Лүв щәкәршәк хуята вәс. Роман әңкем юхи юхтәс па лупл: «Далъ етшәс!» Ма имухты навәрты питсум. Иньшәслум: «Әңкиём, ащем юхи керләл?». «Юхәтл, юхәтл!», – лүв юхды лупл.

Ши луват вән ёмәңхәтл. Әңкем пида лепн вәлты Шура ныйюм хуша мәнсумн. Икел «гармонь» нарәсты шүңкән яма юнтәс. Ариты питсәт. Арәт ариман Шура ныйюм щәпәр хүд кавәрл. Мәнем па щикем ям, нәмәслум, хүвшәкат

ариләт, ши мәрн ма хүд телыева делум. Етна йис, юхи мәнты мосл. Ши арат хүд ләсум, хунем кәшәна йис. Ши юпийн, алпа, яма йисум, – путәртәл Агафья Ивановна.

Лапәт ол вүш эвәлт Агаша эвие әңкел пида хәш эвәтты вәнта яңхәс. Щәлта нохәр юха хәңхәс, ям арат нохәр мушәтәс. Әм әктәс, мавәң воньшумута саккар ән мосәс, щикем епләң вәс. Сәран эвие каркам няврема енмәс.

Саранпауль көрт әшколайн 7 класс етшуптумал юпийн айлат не Ёмвоша торговой әшколая вәндтәйдты китсы. Щитәл юпийн рәт көртәла юхтәс. Сырыя зверофермайн, щәлта 25 ол пәдъницайн рәпитәс.

Федя пидыел пида якты хәрн вәтаңа йиснән. Ши пурайн тўтәң хопәт яңхсәт. Ипүш лыпәт хойты тыдәшн нык нуви веншуп айлат хә есләшәс. Апраң, хурасәң айлат не Федор хәйе имухты шиваләслә, Тыдәш мәр тәп вәйтантайдсәңән, васы мәнты пурайн яха нәмәлдмәснән па поры версәңән. Агафья Ивановна икел Ивдель мўв эвәлт юхтум хә, Саранпауль көртән 118 экспедицияйн рәпитәс. Роман мәшәңа йис па

▲ А.И. Хозяинова (Вокуева) мст олаң ёнтум аканьд пида. И. Самсонова верум хур

хүв пәнта мәнәс.

Агафья Ивановна әңкел па щасел иты ёнтәсты вер яма вәл. Вүды сух эвәлт пуркайт па па дәмәтсух тәса ләшәтты хошл. Әнтуп келәт, посәт, сапла дәмәтты шарфәт тыйты лүвела ищи өмәш. 2004-мит олн дәйңиел хуша сәран акань шиваләс.

Ши пура вүш эвәлт Агафья Ивановна 504 сәран акань ёнтәс. Шүкшәты вер яма вәты имие ёнтум аканят әнтө тәп Югра па Россия мўвнән йис пурмәсәт әкәтты хотәтн вәлдәт, па хон пеләк Германия, Финляндия, Венгрия па па мўвәтн шавиман тайдыт.

Аканят тумпийн вәндата ювум сәран имие арсыр ай сух пүләт эвәлт лантпәт ёнтәл. Ши мурта хурамәңа вантты.

Пидыел пида кәт няврем енмәлдсәңән. Пухийел Саранпауль көр-

тән вәс, рәпата пелда каркам, мир пелда сәмәң хуят 41 ол луватн әнтөма йис. Татьяна эвиел Тюмень вошн вәл.

Агафья Хозяинова нәл хилы па нәл хилы тумпи хилы тайл. Ванкүтлэ эвелн Тюмень воша вәлты-холты тәтыялды. Вәна пелка ювум имие тыдәш кем тәп вән вошн вәлты пакл. Кимит тылща мәнл, я ши, сәмәлн рәт мўвәла талды.

Мўн, «Хәнты ясәң» газетайн рәпитты ёх, Агафья Ивановна Хозяинова 80 ода ювум пәты вән вүща ясәңәт луплүв. Ерт, вот хәтләт, шәк верәт ән вантман, Тәрум ащев миюм өрн, Тәрум ащев миюм щомн ишисаты ям нумәсн айкемн елды вәлты. Нявремләлн, хилыләлн вантман, шавиман ат тайды.

Путәр хәншәс:
Ирина Самсонова

Айтелдн тарма рэпитас

Тамхәтл ма ханты ики Алексей Михайлович Молданов шәңәт олаңан ханш-ты ләңхалум.

Яртәң ол юхды 2011-мит олн ханты радибайн рэпитум ими Евдокия Николаевна Вожакова (Рандымова) шәңәт мәнема карты кел хуват лупас, Ёмвоша Алексей Михайлович па Евдокия Кузьминична Молдановнән именән-икенән юхәт-сәңән. Дын Тимофей пухән хот хуца вәсән. Ма шив мойна мәнсум. Тәп хота лүңсум, тәса ёнтәсты ими Евдокия Кузьминична ма ханты ёрнасем пела аң-кәрмәс па имухты лупас: «Нәң Ас ханты неңие».

Щай янышман мүн путәртты щит пилсүв. Там именән-икенән пела ванттемн ма уша версум, ики – тарум ики, имел – нявләк имие. Дын 1952-мит олн яха мәнсәңән, ар няврем Пётр, Тимофей, Григорий, Анастасия, Михаил па Ульяна енмәдсәңән. Эвет-пухәт айтелдн йис путрәт, моньшәт, арәт хәдәнтсәт, Пүпи якхотәт вантсәт, щирн дыв ханты мир йис вәлупсы яма вәдәт. Тимофей – йис вәлупсы дерамтты хәя йис, Михаил Касумн вәл па рәпитл, мет ай Ульяна эвән мүн «Ханты ясәң» газетаевн рәпитл.

Алексей Михайлович ая вәлум олдал олаңан путәртмалн веншәл нявләка ювантас:

» Аңкем путәр щирн, ма 1929-мит олн Вышка ай юхан хонәңән сема питсум, щит Вүтвош кәрт пүңәлн. Аңкем Анна Алеевна нәрум юрн Вэлло рәт эвәлт, лүв ащел вера ташәң икия вәс, ар вүды тайс. Советской лаш пурайн вүдылал йира вүсыйт па Пулңавәт вошәң касна хота китсы. Ащем ищи Касум мұв дадь пурайн касна хота китсы. Мүн юрн ташәң рәтлүв щилавәртпурайн Амняюхан пелка хунтасәт па ин пура вәнты щәта вәдәт. Щи юрн рәтлүв Касум мұва әнтә тәп вүдылал, ләңхлад ищи тәслад. Итәх Молтан рәт лавәрт пурайн Сәрханл мұва касәлсәт, ин щәта 45-кем хуят вәдләт.

А.М. Молданов.
Л. Гурьева верум хур

Айтелдн Алексей Михайлович рәпитты олңитәс, щиты нәмәл-мәслә:

» Мет сыры ма и ол хұл велсум, и ол вой велпәсләсум, еша лаңки велдясум. Аңкемн сора ашколая ән мәсыюм, Ас потты тыләщ 7-мит хәтл вәнты лаңки велман юдн вәсум. Щи пурайн ма нәмәссум, хұл па вой велман ма дадь пурайн вән нәтупсы тәлум. 1942-мит олн аңкемн парт-сыюм вүды таш лавәлты колхозн рәпитты. Иса кәртәң икет дадь мәнсәт, хә хуят иса әнтәм. Ма тәп 11 тәда йисум, муй верты? Ма яём пида таш лавәлты питсум, мүн ташевн, алпа, хәлүмсоткем вүды вәс. Вүды таш лавәлты вер – щит вера лавәрт рәпата, камн вера ишки муй лүңән рүвәң па ар пелңа, тәп вүды таш лавәлты мосл.

Щи пурайн Касум совхосн 17 бригада вәс, вүдең әх кәт-хәлүм шураәс мултас вүды лавәлсәт. Ай веңем ищи мүн бригадаевн рәпитас. Щәлта яңмит бригада ара ортсы, вантә, кашәң товийн шеңк ар пеши сема питас, щирн ар вүды йис. Тыләщ вух щиты лүңәтсы – соткем пеши яма енмәс ки – тыләщ вух аршәка мийдясы, ветсоткем шойт премия юкана мийдясы. Щи пурайн ямсыева нух

лүңәтсыйт, муй арат пеши сема питас, муй арат вүды мәшитл, муй арат вүды хурсы, щит пәта ташлүв яма енумсәт. Щи пурайн вүды ямәлты әх ванкүтлы ташлүва юхтыйлдсәт.

Александр Иванович Молданов щи пурайн вух лүңәтты па ортты хәя рәпитас, лүв мәнәм вәндтәс, ләдн ташн велщи сема питум пешет, мәшәң вүлэт, пәрум вүлэт па ташн вәлүм вүлэт нух лүңәтман тайты. Вантә, щи юпийн уша йис, таш яма енумл муй әнтә. Ма немасыя вәндтыйлдты щира Сүмәтвоша китыйлдсыюм.

1947-мит олн «1-мит май» немпи вүдең колхоз хуца А.М. Молданов пиркатира йис.

» Щи пурайн вүдең әх вүлэт яма тайсәт, щирн мүн совхосәв шеңк ташәңа вәс. Щи пурайн щиты вәс – ташев нух енумл ки – имухты мойлупсы вух мәсы, щит пәта елды яма рәпитты ләңхасүв. Кәтсот пеши әхтыйн – кәт-сот шойт вух, сот пеши совхоса мәсүв ки сот пеши кашәң вүдең әха хәщәс. Кәщайт ямсыева нух лүңәтсәт, муй арат хор, омәсты вүды, пеши. Бригадайт күтәдн кәссәт, нух питум вүдең әх Москва хон воша ВДНХ ванл-тупсыя китсыйт, – нәмәлмәс А.М. Молданов.

Юхи хәщум артән Алексей Михайлович айдат әха лупас:

» Вүды таш лавәлты вер лавәлман тәяты, щит мүн ханты мирев йис вәлупсы!

Яма па вещьката рәпитмал пәта Алексей Михайлович Молданов ар мевл пос па ишәкты непек тайс: орден Красного Знамени, орден Трудового Красного Знамени, «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941 – 1945 гг.» па па мевл посәт.

Лүв пидала путәртмемн ма ән па вәсем, хуты ешавәл лүв хүв пәнта мәнл. Ай кер тыләщ 16-митн 2011-мит олн А.М. Молданов әнтәма йис.

Путәр хәншәс:
Людмила Шульгина

Мир пела сәмәң ими

Ас нопәтты тыдәш
3-мит хәтләң хәнты
ими Альбина Ильи-
нична Дьякова (эви
опраш немл Юмина)
70 ода йис.

Лүв Сүмәтвош рай-
он Сүмәтнүл кәр-
тән 1950-мит одн сема
питәс. Аңкел-ашел – Ан-
на Григорьевна па Илья
Николаевич Юминнән
– нивл няврем енмәл-
сәңән. Аңкел лапкайн
пиркашека рәпитәс,
щәлта вой сух дэщәтман
вәс. Лүв колхосн ар ол
мәр рәпитәс.

Альбина Ильинична Александр ашчел па
Юля хиднеңәл пида

Ю. Лашта па
А.И. Дьякова

Аңкем пиркаше-
ка вәс, щирн Сүмәтнүл
кәрт эвәлт Ваньщавәта
вух тәтыяс. И пүш ловн
мәнмевн тәрмев атма
йис, мўң долев па вухәт
пида Ас хонәңән йиңка
хәщщи рохнемәсүв,
айдтыева нух вўратсүв,
– нәмәдмәс Альбина
Ильинична.

Ашчел Илья Николаевич Юмин кәт далын вәс

Лүв «За оборону Моск-
вы» мевл посн мәсы.
Далъ юпийн Сүмәтнүл
колхосн кәщя рәпитәс.
Альбина Дьякова щиты
путәртәс:

Сүмәтнүл кәр-
тән енумсум, ашко-
лайн Поднавәт вошн
вәндтыйлсум. Аңкем-
ащем вой-хўд вед-
пәсдлман вәснән. Се-
мьяевн ар няврем вәс:
Валентина упем, щәлта
ма, Геннадий (әнтәма
йис), Владимир, Светлана
(лүв ищи әнтәма йис),
Надежда, Александр
па Екатерина. Мўң иса
пурайн дәхсәңа вә-
сүв. Ма вәна йисум,

апәднәңдам па апәлы
пелы вантсум, вантә,
ащем хўвн әнтәма йис,
щирн аңкема нәтсум.
Кәртәвн мир иса дәхсәңа
вәсәт. Мўң ашколайн
вәндтыйлмевн рўть-
щәты хәтләтн колхо-
са рәпатая китыйл-
сыюв. Лўңән турн хәра
тәтыясыюв, щәлта Ван
панән хўд велпәсләсүв.
Щи пурайн иса няв-
ремәт рәпитсәт. И пүш
Сүмәтвоша кирмәщ
верты завода рәпитты
тәсыюв, кирмәщ версүв.
Ваньщавәт кәртән кәр-
тәпка па турнепс ен-
мәдты хәрн рәпитсүв.
Юдн хот войт тайсүв,
щит пәта турн дэщәтсүв.
Щи тумпи воньшумутәт,
тулхәт әкәтсүв.

Альбина Ильинична Поднавәт вошн нивл класс етшуптәс

Мәшәңа вәс, щирн
елды вәндтыйлты ән
мәнәс. Әхәтшәк Анапа
вошн вәндтыләс. Хә-
лүм ол юпийн 1979-
мит одн икеңа йис па
Украина мўва вәлты па
рәпитты мәнәс. Щәта
нянь верты заводн

рәпитәс, ши юпийн
цементной заводн. Щит
лавәрт рәпата, щәта
Альбина Ильинична
мәшәңа йис, 15-кем
ол мәр щиты рәпитәс.
Рўтьщәты хәтләтн аңкел
хуши йңхиләс, лүв ши
пурайн Сүмәтнүлдн вәс.
Щәлта щәта лапка ләп
тәхәрсы, колхосәт йха
пиләтсыйт, иса кәртән
мир Ваньщавәта па Под-
навәта касәлты питесәт.
Щиты Анна Григорьевна
Юмина хоттел хуятлад
пида Ваньщавәт кәрта
касәлсәт.

1990-мит оләтн лүв рәт мўвәла керләс

Аңкеда Ваньщавәт
кәртән хот омәсты нәт-
ты мосәс, ши пура вўш
эвәлтин вәнтылүв щәта
вәл.

Тыв юхәтмемн
российской гражданст-
ва ән тайсум, вантә, ши
пурайн, хән Украина
атәлт тәхия версы, ма
щи мўвн вәсум, щирн
украинской граж-
данства тайсум. Рос-
сийской гражданства
холумты щира ма 12

ол мәр тывелт-тухелт
йңхсум – Украина мўва,
Москва воша... Аңкем
2003-мит одн әнтәма
йис. Ин ма Александр
ащема нәтман вәлдүм,
лүв мәшитл. Апщет пида
күтәвн дәхсәңа вәлдүв,
дыв арсыр вошәта вәл-
ты мәнәсәт. Валентина
упем па Владимир ап-
щем хотәң әхләд пи-
да Нижневартоск
вошн вәлдәт, Надежда
апәлнәңем семьяйл пи-
да – Московской об-
ласть хуши Одинцово
вошн, Екатерина няв-
ремәдл пида – Тюмень
вошн. Мин Сашәем пида
ванкүтлы Москва воша,
Тюмень воша мойңа
йңхийлдүмн, – лупәс
Альбина Ильинична
Дьякова.

Тәм ванән лүв вән
әмәңхәтләл постәс,
щирн ма лүвәла йм па
хошум яснәт луплүм.
Тәдаңа, йма, уяңа ар ол
паатвәл. Исаверн Тәрум
ашийн ат нәтлы, Найн-
Вәртән ат лавәлды.

Путәр хәншәс:
Надежда Рагимова

Вертутан ханты не

Арсыр мўвәтн йис пурайт вўш эвәлт вертутан хан-нехуятат вәлдәт. Дыв рәт мирел культура йис верәт лавәлман тайләт.

Емвош округн ищи щимәш хуятат вәлдәт. Мўн ханты па вухаль мирнәлүв кўтн вертутан ёх ар. Ма тәм непекн Ирина Кузьминична Фирсова олаңан ханшты ләңхалум. Лўв Россия народной мастер нем тайл па Ас нопәтты тыдәшн сема питум хәтләл вўш эвәлт 55 тәла йис.

Ирина Алёша яйл пидә 1965-мит одн тови пурайн Сўмәтвош районан Ваньшавәт ханты ай кәртиенән сема питсәңән. Дын пиднән вәснән.

Ащел Кузьма Илларионович Молданов – Вулаң даля яңхум хә. Аңкиел Акулина Александровна Молданова Ваньшавәт кәртән не вәс. Лўв ащел Александр Иосифович Молданов ищи даля хәрн тарәндәс. Даля юпийн юхи юхтыдәс, колхосн рәпитәс.

Хән Ирина Алёша яйл пидә вәснән, аңкел-ащел хәлүм эви тайсәңән па кәт пух сема питылдәс. Дарья Леонтьевна щәщел нявремәт енмәлты нәтәс. Щәщел шеңк тәс әнтәсты неңа вәс. Пўнәң сухәвәлтхошумләмәтсухәтәнтәс, тунты эвәлт сыр-сыр пурмәсәт верәс. Хурамәң ёрнасәт, щәшкан сәхәтәнтты хошәс. Ирина каркам па апрәңэвия енмәс. Щәщел эвәлт әнтәсты вера вәндтыдәс, омәсл лўв пўнләлн па вантәл, щәщел муй верәл. Щит шеңк әмәш лўвела вәс. Аңкелн тыйты вәндтәсы. Мет олаң посләл тыйс, хән яртъяң тәла тәп йис.

Алёша яйл пидә мав непекәт, открыткайт, маркайт, значокәт әкәтсәңән. Ирина па эвет иты арәң непек тайс, Алёшайл па щив хурамәң хурәт хәншәс.

Интәм Ирина Кузьминична «Народный мастер России» нем тайл. Тәм нем холумты пәта ар вер ләшәтты мосәс. 2002-мит одн лўв Нуви сәңхум вошн шуши мир культура верәт тәты тәхийн рәпитты питәс. Щәта Ирина нявремәт әнтәсты вера,

И.К. Фирсова иикел, эвед па хиләд пидә

сәк кәртәтты, хурамәң севум вейт тыйты па па арсыр мосты верәта вәндтәты питәс. Ищиты арсыр ванлтупсәтн, вәндтыйлты хәрәтн, әмәңхәтләтн вәлдяс. Тунты, вой сух, хўд сух пидә рәпитәс, сыр-сыр мастер-классәт тәс. 2008-мит одн Ирина Кузьминична «Народный мастер России» немн юкантсы.

Тәмхәтл Ирина Фирсова Нуви сәңхум вош «Югра лыднуптәты» тәхийн кәща неңа вәл. Дыв сыр-сыр әмәш вәйтантупсәт, әмәңхәтләт, ванлтупсәт ләшәт-тыйлдәт, кәртәтн вәдты шуши хуятат пидә рәпитләт. Хоттел хуятат пәта «Хәтлде» немпи тәхи версәт. Хута вәндәт па айлат ёх пидә вәйтантыйлдәт па дыв пиләдә арсыр әмәш верәт верләт.

Ирина иикел пидә 33 тәл йахә вәлдәңән. Хәлүм няврем ен-мәлсәңән, кәт так пух па хурасәң эвие, хәлүм хилые тайләңән. Тәм ол лўв икел па нявремәл, хилыла пидә хоттел хуятат пәта верәнтум округ кәсупсыйн кәссәт па нух питсәт.

Ирина Кузьминична сема питум хәтләл вўраңан ләңхалум йм хошумәснәтлупты. Уяңа, пищәңа хоттел ёхләл пидә еллы ат вәл. Ханты йис щирәт ищиты еллы ат тәл. Хўв нәпәт, тәлаң ёш, тәлаң кўр лўвела. Найн-Вәртән нявремәл па хилыла пидә лавәлман ат тайлыйт.

Путәр хәншәс:
Надежда Вах

ВЭЯТН ШИ ОЛӘҢҢ

Ханты имет тайты дәмәтсухәт лўв әнтсәт. Вўды сух, кепләт эвәлт молшәңәт, сәхәт, вейт, пуркайт версәт. Щәшкан эвәлт хурамәң пәнтәң ёрнасәт, щәшкан сәхәт әнтсәт, хурамәтн па сәкн хурамсәлләл. Ампа па ош пўн эвәлт хурамәң севум вейт, носкет, посәт тыйсәт. Хўд сух эвәлт ищи арсыр дәмәтсухәт па пурмәсәт ләшәтсәт. Кашәң хотн юх па тунты эвәлт арсыр пурмәс верман вәс. Юх анәт, нәләт, тунты эвәлт воньшупәт, анәт, йиңләт па па арсыр утәт тайсәт. Тунты пурмәсәт ищи ханты хурамәтн хурамсыйт.

Мосум мир олаңан ханшәл

Мосум мұвн ар ол вой-хұд велпәслуман хәрши ханты ики Алексей Степанович Молданов имед Анна Тимофеевна пида вәсәң.

Имеңән-икеңән эвең хот, пухаң хот енмәлсәңән. Мет вән пухан Владимир ащел иты вәнтыты тәс хә вәс. Кирилл Тюмень вошн вән непекаңа ювәнты-дәс па әхәт Кышик вошн рәпитәс. Софья Нуви сәңхум вошн вух лұңатты кәша неңа вәс. Тамара Кышик вош әшколайн ар ол мәр нявремәт вәндтуман рәпитәс. Иосиф вәнт шушийн вәс. Лидия Кышик кәртән па мет ай эвән Ирина Нуви сәңхум вошн, дын киләнтәк киника лұңатты хотәтн рәпитләңән. Лапәт няврем енмәлтум Вакат не Анна Тимофеевна тәса па йма ентәсты хошәс. Лұв ентум йиңләд па онтпәд Москва хон вошн йис пурмәсәт шавиты А.С. Пушкин немуп хотн мир вантыйлды шира вәлдәт. Йис Молтан ики рәт елды нохәрьох лер иты рутмәшәс. Алексей Степанович па Анна Тимофеевна Молдановңан хұвн әнтәма йисәң. Дын нявремләң, хилыдәң па хилы тумпи хилыдәң Мосум мұвн елды енумләт, вәлдәт па рәпитләт. Тәм ханты хоттел әх эвәлт ма кұтуп эви Лидия Алексеевна Сульманова олаңан ләңхалум ханшты. Лидия вәндтылды верлетшуптумал юпийн 1980-мит олн вухсар енмәлты тәхия рәпитты вұянтәс. Әхәт 1994-мит олн интернатн нявремәт вантман вәс па ищи пурайн әшколайн киника лұңатты хотә

▲ Л.А. Сульманова путәртман долъ. У. Данило верум хур

рәпитты вохса. Лұв ши олаңн елды вән непека вәндтылды шенк ләңхас. Шиты 1995-мит олн Санкт-Петербург воша А.И. Герцена немпи университета вәндтылды мәнәс. Шәлта 2000-мит олн вән непека әша павтәс.

Лидия Алексеевна әңкел иты каркам хәннехә. Лұв Мосум мұв олаңан йис верәт нух әкәтл. Арсыр мирхотәтн ай павәтл, муй иты Кышик вош тывәс па муйсәр ай кәртәт эвәлт тыв ханты мир әкәтсайт.

Ши тумпи лұв Вулаң дая Мосум мұв эвәлт тұвум әх немәт ймсыева нух хәншәлә па кашәң хуят олаңан әшкола нявремәта ай павәтл. Катра йис тел вұш эвәлт Мосум мұвн вәлты әх олаңан Лидия Алексеевна арсыр айкеләт Ёмвош районән етты газетая «Наш район» хәншийл. Тәм каркам ханты ими

26 ол мултас Кышик вош әшколайн киника лұңатты хотн рәпитл. Лидия Алексеевна ики шәңтад Виктор Петрович Сульманов пида пухаңн Пётр па Илья енмәлсәңән. Ин лұв хилыдал енмәлты нәтәсл.

Шәлта икел Виктор Петрович шуши мир кәша Мосум мұвн Кышик кәртән «Вар» немуп община пұншиләс. Ши олаң олаңан Лидия Сульманова нәмәлмәс:

» Лавәрт 1999-мит олн икем шәңәт Виктор Петрович Сульманов рәпатайды питәс. Ширн лұв община верәс. Вұш тыдәшн мин пухаңлумн пида ар сәвупсы әкәтсүв. Елды әктум воньшумутлұв Ёмвоша тәслұв па тынысәлұв. Еша вухаңа йисүв. Шәлта мир воньшумут әкәтләт, «Вар» общинная мәты питсәт. Тәдн мир сәран хопәт верты олңитсәт.

Кышик вошәң икеңән Александр па Андрей

Лозямовңан па Георгий Николаевич Тарлин хұд ноптәлты кәша хопәт версәт.

Ар ол мәр «Вар» немуп община хуша мир рәпитсәт. Товийн щәпәр хұд катәлдәт. Лұңан Кышик вошәң икет тухәдн хұд велпәсләдәт. Тәдн мир эвәлт кұраң вой нюхи, хұд па вой сух ләтыйлдсүв. Вантә, «Вар» немуп община йокан вұды таш па тәйс. Вұдәт кәша вән пәшасәт верәнтсүв. Авиет пида Николай Сергеевич Хоров па Игорь Яковлевич Лозямов рәпитсәңән. Арсыр емаңхәтләта Ёмвоша вұдең әхләт тәтәлсүв па нюки хотәт мойңәх кәша верантсүв. Кышик вошәң ханты мир иса верәтн нәтәссәт.

Софья Максимовна Лозямова, Тамара Григорьевна Калягина, Елена Васильевна Сапегина ханты мир арсыр хурамәң пурмәсәт сәк эвәлт кәртыйлсәт па щитәт елды Ёмвошн мира тыныйдсәлұв.

Шәлта «Вар» немуп община унтасн Кышик вошн ай хопн кәсты емаңхәтләт верәнтыйлдсүв. Ханты мир йис вәдупсы вантты шира арсыр мойңәх Мосум мұва юхтыйлдсәт. Лұңан 2006-мит олн Венгрия мұв мир рұтышәты шира юхтыйлдсәт. Хәс ол мәр «Вар» немуп община Кышик вошн рәпитәс. Шәлта Виктор Петрович әнтәма йовум юпийн ши тәхи рәпитты вулдыс.

Путәр хәншәс:
Ульяна Молданова

Тунты эвэлт онтуп верты вэндтылдас

➤ Роза Накова юрәңа омәсан онтуп ёнтәд. И. Самсонова верум хур

Шуши неңәт-хәйт күтн имухты хурамәң вусты ёрнәсн онтуп ёнтман ханты не шивалдасум – щит Роза Тимофеевна Накова.

Тәм хурасәң ханты не Ямал мұв Пулңавәт вошн хоттел ёхләд пида вәд па дұв сәттәдә вер тәд. Иләтн Москва хон вошн «Сокровища Севера» вән тынесты хәрн па арәң-якәң ванлтупсыйн вәдмәдн хәлсәдә, хути дұң пурайн Ёмвошн онтуп верты вәндтәти хәр ләщәтды. Юхи юхәтмәдн имухты әктәщты питәс, вантә, Пулңавәт вош пұңәдн вәдты увәс хәнтәт тунты онтуп ән вердәт.

➤ Мұң мұвевн иса юхәң онтупәт вердайт, тунты онтуп нюр әнтәм.

Щи онтупәт наңк юх, хәд юх, сұмәт юх эвәлт вәдләт. Мұң, вантә, ицки мұв хұват касәдман йәңхты ёх. Юх эвәлт верум онтуп такшәк.

Сема питты пурайн няврема ай сән верда, вет хәтл мәңл, пұкәң йирла. Сәные вәнта тәдә, елды пушхие юх онтупн енмәл. Ма апщилам хуца юх онтуп тәм хәтл вәнта вәд. Дыв нявремләд щәта щи тайләдәл, – лупл ханты не.

Тәнял дұң «Увәс хоттел ёх онтуп» немпи вәйтантупсыя әнтә тәп Югра мұв шүкщәты ёх, пил округев эвәлт ищи йис верәт тәса вәты хуятәт юхтыйлдәт. Щиты Ёмвошн «Торум Маа» кәрт кәрәщ вәнт пайн нәлдем хәтл мәр верәң ёх онтупәт па па пурмәсәт йис щирн версәт.

Роза Тимофеевна юрн хотн сема питәс, енмәс, айтәдн әңкеләщел пида касәдман йәңхәс. Интәм яйләд, апщиләд хулна юрн хотн касәдман вұды тәщләд лавәлдәт. Икәл – Егор Наков – Дорвош район Питдор кәрт эвәлт вәдты хәнты хә. Ищиты йис верәт йма вәд. Юх эвәлт әщел верум пурмәсәдл тәса верл: дыйт, хұв анәт, әхләт, юрн хотн тайты пәсанәт па муй иса катра щирн шак-пака верл.

2013-мит ол вұш эвәлт Роза Накова Ямал мұв «Центр развития внешних связей» дұв сәттәдә вер тәты питәс.

Щиты айкемн Егор пидыел пида шуши мир йис верәт елды тәдләңәң. Ванлтупсәтн, вәйтантупсәтн, ёмәңхәтләтн вұды юрн хот омәсләңәң, верум пурмәсәдл ванлтәднәң па тыныләңәң. Юх эвәлт арсыр катра пурмәсәт верты щир юпийн Егор Наков хурәт хәншты вер йма тайл. Щиты юх эвәлт дый верман пурайн дый вуса вой-хұд хурәт кешийн нюхәрл. Вера хурамәңа кәл. Хұв анәд, еңта анәд ищи арсыр щирн эвтыйл, итәх щосн вой хурәт щив верл.

➤ Рәпатаёмн кәмн ел па хон пеләк мұвәта Германия, Голландия па па тәхета йәңхлүм. Щәдә «Ремёслайт хота» ищи вохдаюв, щәта ванлтупсәт па мастер-классәт верлүмн. Тәм ванән ванлтәсум, хутыса нюки верла, муй щирн нюды нюдәтлә, ләдн нюки вәйт ән шакийлдәт. Нюд – щит вұрты вушдәх. Щи вұрты вушдәхн сух хуца тәха щив нердә, ләдн нюки вәйт хұвшәк ат тайсыйт, – рәпата оләңәң путәртәл Роза Накова.

Арсыр па хон пеләк мұвәт үчәной ёха шуши мир культураев вера әмәщ. Роза Накова хуца ищи мойң хуятәт юхтыйлдәт. Щиты

па хон пеләк Англия мұв хә катра щирн вәдты хотәт оләңәң шеңк ләңхас уша павәтты. Тәмхәтл юрн хотәт вәдләт муй әнтә? Муй щирн щи хотәтн вәдты, тәм пурайн щи хотәт вердайт муй әнтә? Хұв муй ван тайлайт? Апраң хәнты не ванлдәс, ин вәнта яйләд, апщиләд хулна юрн хотн Кев мұв пеләд вұды тәщ пида касәдләт. Тәп ин вәлупсыйн тунты юрн хот ән тайды – пәрщәң хот нух омәслы.

Айлат пураел оләңәң Роза Тимофеевна лупәс, хути катра йисн әщелн-әңкелн дыв тунты хотн енмәлсайт. Дұң пурайн – тунты хот, тәдн – нюки хотн йәңхләт. Англичанин хәя щикем әмәщ, хути Ямал па Югра мұв-ңәңәң катра верәт, юрн хотәт хулна вәдләт па ёх касәдман йәңхләт. Ин вәнта юрн хот – щит ай пура вәлупсы уй! Сорум нюхи, ләнт йиңк, потум нюхи, няр нюхи епләңдетут па иса мұвәтн әнтәм.

Егор па Роза Наковәңн хәлүм няврем енмәлләңәң. Нявремләд ищи шүкщәты вер йма тәты хошләт. Пухл әщел пида хұв анәт верл, әвәңәң әңкисәңәң ёнтәсты омәсләңәң. Вантә, итәх пурайн ай пурмәс ар мосл, 50-100-кем пурмәс ийха верты кеншәк.

➤ Тунты онтуп ёнтты мәнем әмәщ. Интәм йма вантсем, хути йис щирн катра хәнтәт тунты онтупәт ёнтсәт. Уша версем, онтуп мұв лерн па ёнтлә, хәншийн пунды. Ма нәмәслүм, йма тывл. Вантә, йис верәт ма әңкем хуца вантыйлдсум, муй щирн дұв вериләс, иса нәмләм, ищи щирн интәм верлүм. Щит пәта тәм лавәрт вер әнтә, рәт мұвема юхәтлүм и тәмәщ онтуп верлүм, – хурамәң вусты ёрнәсн юрәңа омәсман ханты не лупәс.

Путәр хәншәс:

Ирина Самсонова

Сўмәтвошн ай тохтура рәпитл

Иса мўватн Ас нопәтты тыләщ 12-мит хәтәдн ай тохтурәт ёмәңхәтл постәсы. Хәнты мир кўтн ар хуят пәльницайтн ай леккара рәпитләт. Сўмәтвошн хәнты ими Мария Степановна Яврова 35 ол мултас ай тохтура вәл.

Мария Степановна 1984-мит олн Ёмвошн медучилище йма етшуптәслә, дүв вүрты диплом непек ёша павтәс. Елды Сўмәтвоша рәпитты китса. Щиты вўнш тыләщ 1984-мит ол эвәлт ай тохтура рәпитты питәс. Олаң кәт ол мәр дүв хирургия вер әхтыйн вән леккара нәтәсман вәс. Әхәт хўв мәр ай нявремиет лекшитман рәпитәс. Щәлта 1999-мит ол вўш эвәлт инфекционной тәхийн мир лекшитман кәпәрл.

Дүв ай тохтур вер әхтыйн мет высшей квалификационной категория тәйл. Мария Степановна рәпатайл олаңән тәмиты лупәс:

» Марәпатаём – щит мет тәса па йма мәшәң әх лекшитты мосл. Итәх пурайн нявләк ясаңән мәшәң хәннәхәйт пида путәртлүм. Вантә, мәтта хуята атум ки, мосл шаляң ясаңән лупты, щит мет йм пүртән. Щәлта укол вертемм муй па капельница омсәлтемм мәшәң әхдам пуньхиләдам. Дыв пидала арсыр вер олаңән путәртлүм, щирн дыведа әмәщ па соращәк мәшел-кәшел йма йил. Ма рўтыщуман вәлтемм ищи иса нәмман тәйләем ай тохтур верем. И пўш дўңән Тәрум дор воша әңкем па рәтнадәм хуца юхәтсум. Әхләм пида йха мәрәх воньщдүв,

варән, пәнән па холупн хўд велдүв. Щиты вәлтәв кўтн, роман и имие ай китәс, икел вера мәшитл. Вәнт мўвн ванән тохтур әнтәм па хуты йиты, ма әктәшсум па мәнсум мәшәң ики ймәлтәты. Щи тумпи 1995-мит ол вўш эвәлт хәлум дўң мәр Войтехово кәртән нявремәт лекшитман рәпитсум. Вантә, щи олаңн щәта йис хәнты мир вәлупсы елды тәты щира дўң мәр нявремәт рўтыщәты тәхи Светлана Кирилловна Гындышева дәщәтыләс. Мир ймәлтәты вер мәнәма мәстәл.

Ин мўв мухәл мир давәрт турәх мәшн мәшитты питсәт. Тәм ол тәнлуп тыләщн атум мәш Россия мўвева па юхтәс. Иса мўвәтн тохтурәт коронавирус атум мәш лекшитләт. Ас нопәтты тыләщн Сўмәтвошн щимәщ мәшәң хуятәт ймәлтәсыт.

Мосл лупты, Мария Степановна Сўмәтвошн тохтурәт пида ищи коронавирус мәш лекшитман рәпитәс.

Тәм нявләк нумсуп ай тохтур Мария Степановна Касум мўвн Тәрум дор вошн Нуви сәңхум районән сема питәс. Дүв ащел йис хәнты мир Харсурт әх рәт эвәлт – Степан Николаевич, әңкел – Варвара Талюковна. Ин Ма-

М.С. Яврова Сўмәтвошн мир ишәкты хәр хонәңән долъ

рия Степановна икел Тўт дәвум кәртән хә Борис Семёнович пида Сўмәтвошн вәлдәңән па кәт эви енмәдсәңән. Вән эвиел Наталья Нягань вошн вәл па щәта «Югра дьлднуптәты» тәхийн кәща неңа рәпитл. Тәтьяна ай эвел дын пида Сўмәтвошн вәл па рәпитл. Мария Степановна хўвн аңқаңкия йис. Дүв хилыдал енмәлты нәтл. Дўңән щорса рўтыщәты хилнедал тәтыләдә. Ай әхлад пида енмум Касум мўва воньщумут воньщты йңхийл. Арсыр вер тум-

пи Мария Степановна Яврова стихәт хәншәл.

Ма хәнты эви,
ма хәнты пух,
Ма хәнты мирем йм
няврем.
Ма вәна йисум па
семья тәйлүм,
Кәдтащ Аңки эви,
пух мәс.
Ма хәнты мирем
ёмәң мўв,
Ма хәнты мирем
әрәң ясаң!

Путәр хәншәс:
Ульяна Данило

Т.И. Енов

Даль пурайн яма

Ма щатыщасем Тимофей Иванович Енов Машпан кэртэн (хънты щирн, машаң пан) Суматвош уездан вой-хул велпаслаты ар нявремън хоттел ёх хотн 1899-мит олн сема питас па енмас.

мъта ай хънты кэртые йис пурайн Асов кэрт нумпийн вэс) иса щи Суматвош ванта, ям талдумън, мун опраш ёхлув янхийлсат.

Мун, вантэ, Ас хънтэт, щит пата иса и тэхийн вэсүв па ар пелак Вон па Ай Асн хул велпасласүв па пура-пурайн тэп вент вой велпас янхсүв. Хънты кэртатн ай паварт хотат тайсүв, щитат ям-сыева хошмалты муй па детутат кавартты пата шухалат версүв. Нуви тут юкана щи йисн ай сорт воиң анат кашаң хотн вэсат. Советской лаш олътн щи хънты хотлув дыпидал велщи карты кэраңа па тутыйиңкәң лампаиңа йисат. Ин тамхатл ванта Ас хуватн атэлт щирелн вэлты хънтэт щимаш карты кэрат па лампаит па тайлат.

Имудтыйн 1930-мит олн Советской лаш юхтум пурайн мун ай Карвош кэртэвн «Коминтерн» немуп колхоз пүншы. Щи олътн ям-кем арат пасты мис, ай мисат, доват муй ай

доват щи тэхийн хън-нехуятатн иса тайсат па енмалсат. Тэп хул велпаслаты вер ищипа мет вулаңшак рэпатая лунатса. Щит пата колхоз хуши хул велпас ёх самана тайсийт.

Щатыщасем путрат хуватн, мун кэртан хън-нехуятлув верум яснат эвалт па арсыр газетайн муй киникаин айкелат щирн, кашаң пүш ушаңа-сашаңа марет ёхлам олаңан сырсыр верат уша версум, муй щирн йис пурайн, Советской лаш олътн, Вулаң даль елпийн па даль манум олътн мун хъннехуятлув вэсат па вешката рэпитсат.

Мет олаң пүш хон воша тэтылсы

Тамхатл ма тэп щатыщасем Тимофей Иванович Енов олаңан Лорвош районан Ямал мун уша верум айкелат хуватн тамиты ханшлуд. Щиты Шурышкарской райком верум вон мирхотн, ма та утэл вэщ тылащ 21-мит хаталн 1939-мит олн кэшаитн лэшатсы, ханшман вэл, хути:

» Всесоюзной сельскохозяйственной ванл-тупсыя Москва хон воша мосл мет вешката рэпитум Ямал округев мунън ёх китты, щит Василий Ксенофонтович Енов – «Ям вэлупсы» немуп колхоз хул велпаслаты хэ Машпан кэрт эвалт, Алексей Алексеевич Шульгин –

«Микоян» немуп колхоз хул велпаслаты хэ Послов кэрт эвалт, Тимофей Иванович Енов – «Коминтерн» немуп колхоз хул велпаслаты хэ па па хън-нехуятат.

Ищи 1939-мит олн щатыщасем хул велпас ёх кэшая паватсы. Лув бригадайл хуши ар ол мар вэснан Иван Иванович Еприн па Андрей Иванович Енов. Хэлум хэ кашаң ол хул велпаслаты планат текнуптасат па итэх ишан кат пүш аршак хул государствая масат. Щит пата дыв вон кэшаитн самана па шеңк мосман тайсийт.

Кимит пүш Москвая янхас

Елды педы 1940-мит олн Ямал округ мун 10-мит ода ювум ёманхатлал постас. Щи пурайн Ямал округев «Доска Почёта» немуп тэхия нух питум колхозат ханшсийт, щитат кутн «Ям ёш», «Иилуп ёш» па «Коминтерн». «Социалистической соревнования отличник» мет олаң мевл посн хул велпас ёх кэша хэ Т.И. Енов юкантсы. Ищи олн, Лорвош район Ямал округев мун архив щирн, Всесоюзной сельскохозяйственной ванл-тупсыя (ин щит, ВДНХ тэх) 1940-мит олн Москва хон воша Всесоюзной Почёт Киникая дыв немдал нух ханшты пата мет яма

Тамаш ай хопатн Ас хънтэт велпасласат

хўл велпәсләс

хўл велпәсләты ёх кит-сыйт, щит «Вўрты ёш» колхос эвәлт вәлты хўл велпәсләты хә Иван Алексеевич Севли, «Коминтерн» колхос хўл велпәс ёхәт кәщә хә Тимофей Иванович Енов па па хуятәт.

Еша вәс Вудаң дәлдь тывәс. Дәлдь оләтн хўл велпәсләты планәт немасыя вәна версыйт па ищипа хўл велпәс ёх вәщкәтә рәпитсәт. Лыпәт тыләщ 14-мит хәтәлн 1942-мит олдн «Коминтерн» колхоса кәт повестка непек тәсы. Щитәтн хәншман вәс, хуты 1921-мит олдн сема питум хә Павел Андреевич Енов па 1899-мит олдн сема питум хә Тимофей Иванович Енов дәлдь вохсыйт. Щәтыщәщәм ёхәт щимәщ верәт оләңн тәмиты мәнәма путәртәс:

» Мин Павел апщәм пида ай хопа дәл-сумн па Муши вошева мәнсумн. Военкомат хот лыпийн апщәм иса атәлт тәхия айшәк ёх пида вўса, дәлдь хәра мәнты щирн дәщәтсә. Ма нәмәң непеклам йм хўв дўнәтсайт муй па арталәсайт. Щәлдта вән кәщәитн хот йита вохсаюм па юхи щи есәлсаюм. Дыв мәнәма ищиты аршәк вой-хўл велпәсләты партсәт. Щи киньща ма ищи ай хопемн Карвош кәрте-ма юхи мәнсум.

Йма велпәслумал пәта мойләсы

Ёхәт Ас потты тыләщ оләң хәтләтн ищи олдн щәтыщәщәм хўл планәт

елты текнуптумал пәта па мевд посн юкәнтсы. Щимәщ верәт оләңн тәмиты хәншсы:

» Ас потты тыләщн 1942-мит олдн Вудаң Октябрьской революция ёмәңхәтл 25-мит оләв хәтәлн партия па СССР вән кәщәйт ар-сыр орденәтн па мевд посәтн увәс мўвн йма хўл велпәсләты хуятәт мойләсәт. Дыв күтәлн «Коминтерн» колхос хўл велпәс ёх кәщә хә Тимофей Иванович Енов па вәс.

Лыпәт тыләщ йр-тъяңмит хәтәлн 1943-мит олдн щәтыщәщәм кимит пўш дәлдь кәщәитн вохса. Лўв ясәңдал щирн, щи пурайн рўщ военком хәйл, дўвел моштуман, немасыя така няхәлтәс па щиты щи нөхмәс: «Юхи мәнә, Тимофей Иванович, елды ищи аршәк хўл велпәсә, хәннехуятәт па йма лапәтты мосл, ин мўң ёхлўв еша вәл ищипа Вудаң дәлдьн нәң таклэна нух питләт!».

Йилпа мевд посн юкәнтсы

Щиты лўв кимит пўш есәлсы па Карвош кәртәдә хўл велпәсләты щи мәнәс. Тәм ванән ма Россия хон пеләк архив хущи щимәщ непек вәйтсум, хута тәмиты хәншмән вәл:

» Верховной Совет СССР Президиум тәхи эвәлт йма ар хўл велпәслумал па армияя нөтмал пәта «Коминтерн» колхос хўл велпәсләты ёх кәщә

Дўв хилдылал Аркадий Тырлин па Вениамин (Владимир) Енов Карвош кәртән Лорвош районән вәщ тыләщн 1972-мит олдн

хә Тимофей Иванович Енов «За трудовую доблесть» мевд посн вәйт дор тыләщн 23-мит хәтәлн 1943-мит олдн мойләсы.

Мет хәщум күтн Тәпәл вошн вәдум учёной хәннехуятәт Ю.П. Прибыльский па А.Н. Петкевич дәщәтум киникаелн «Рыбная промышленность Тюменской области за пятьдесят лет советской власти» тәмиты щи хәншман вәл: «Рәт мўвев ймсыева дәлдь пурайн рәпитум хәйт-нәңәт мойләсә». Щи непекәл хўват уша йис, хуты дәлдь мәнум оләтн хўл па вой велпәслум увәс мир хәннехуятәт сыр-сыр мевд посәтн юкәнтсыйт. Дыв күтәлн 31 хәннехә нух хәншсыйт, щит «Едай Ил» колхос кәщә хә Тер Нако, «Коминтерн» колхос хўл велпәс ёх кәщә хә Тимофей Иванович Енов па па ёх.

Щи верәт тумпийн щәтыщәщәм дәлдь мәнум юпийн ищиты тўңщирәңа па шеңк сәмәңа хўл па вой велпәслуман ар олд мәр рәпитәс па ар пўш сыр-

сыр ёмәңхәтләтн мевд посәтн па мойдыйлсы. Мет йм щи верәл, ма щиремн, хуты Вудаң дәлдь мәнум оләт пурайн лўв ар хўл велпәсләс па пәлдтапәң дәлдь сунуптәты вериттал кемн вән унтас, нөтупсы ләщәтәс.

Тәдәң нивд ёрәң-щомәң айлат хә Енов рәт ёх эвәлт Вудаң дәлдь хәра дәлдьсты мәнсәт. Неш илем хәннехә дыв эвәлтәдә юхды пелы ән юхтәс.

Дыв, ма нәмәстемн, ищиты вәщкәтә мўң рәт мўвев дәлдьсәт. Ай-телн щәтыщәщәм хущи енумсум па уша версум, муй щирн лўв вәлты-холты хўватн шеңк дәвәртәң рәпатайт дәщәтум хәннехә әлд хәннехуятәтн па арсыр мирәт вән кәщәитн сәмәңа па мосмән тәйсы.

Щәтыщәщәм ван хәтлуп тыләщ 12-митн 1980-мит олдн лўв Карвош кәртәлн Лорвош районән әнтәма йис. Лўв шеңк йм, вәщкат нумсәт вәлты-холты хўватталн мўңева елды хәйс.

Путәр хәншәс:
Владимир Енов

Нуви Ат

Мўвтед мир катра пурмәсәт давадты хотәт ёмәңхәтл пәта ма 2010-мит олн Нуви сәңхум вошн пўн-шум йилуп «Нуви Ат» немуп хәнты мир тәхи олаңән хәнш-ты ләңхалум.

Сырыя 1998-мит ол вўш эвәлт вошн йис пурмәсәт давадман тайты тәхи рәпитәс. Кәщәя тәта путрәң хәнты не Зинаида Каксина вәд. Лўв мўнева тәм йилпа ләщәтм хурамәң йис пурмәсәт әкәтты па шавиман тайты «Нуви Ат» немуп тәхи олаңән вәндтәс па айкел тәс.

Йилуп тәхийн рәпит-ты ёх ищиты Нуви сәңхум мўвн вәдты хәнтәт, юрнәт йис вәлупсы вулаң верәт тўвман рәпитты питсәт. Тыв Москва вош эвәлт немасыя архитектор хә Валерий Луконский вохийдсы.

Тәм хә па непекаң хәнтылўв унтасн әмәщ йилуп щирн ләщәтум «Нуви Ат» немуп музей хот пўңәлн хоп па юрн хот омәссьиңән. Щиты и пеләкн – Хәтл, па пеләкн – Ат вантәсәд. Вантә, хоп – шуши ёхлўв пәта ташәң Асәв па па юханәт хўват яңхты-мәнты мет вулаң әхәд. Юрн хот – касәдман яңхты ёх пәта мет вулаң хот. Хәтл па Ат – ям вер па дык щит веккеши катләнтйил-ты утнәң. Вантә, увәс ёх вәлупсийн тәм верәт ищи етлийләт.

Мосд ястәты, «Нуви Ат» йилуп хотн нәд рә-питты тәхи вәд – щит вошәң йис па йилпа

3. Каксина айдат ёха пурмәсәт вәндтәд. И. Самсонова верум хур

етты непекаң шавиман тайты хот, «Сорумской» па «Нумто» немпи мўв-авәт давадты тәхеңән. Зинаида Каксина ясәт щирн, щиты немасыя Нуви сәңхум район мут-райң кәщә Сергей Маненков ләңхас. Вантә, иса тәхет мўв-авәт да-вадты верәт тўвман рә-питләт.

«Нуви Ат» йис пур-мәсәт әкәтты па ша-виман тайты тәхи шу-ши мир вәлупсы иты хәлүм щирн ләщәтман вәд: ёмәң Тәрум мўв, хәннехә вәдты мўв па Хинь ики мув, йиңкәң мўв вәлупсы.

Ивулап вәндтупсийн шуши мирлўв иса вулаң щирәт альщәсийт. Олаң – мўвев-йиңкев щир. Вантә, йиңкәң тәлн, то-вийн, лўңән па сўсн вой-хўд вўты рәхл. Щәлта юханәт хўват хопәтн па тўтәң хопәтн яңхты-мәнты ёш-пәнт.

Елды – вўды! Йистедн хәннехә вўды унтасн әхәдн яңхәл, имет хән-шәң сәхн шәшийлләт, икет хошум молупшийн яңхләт, ай тәпиет нуп-лўв порхаятн юнтман карийлләт. Щи тумпи увәс мўв хәннехә вўды нюхи эвәлт арсыр епләң

летутәт кавәртты хошл. Щәлта вўды лўв эвәлт тумранәт па па сыр-сыр юнтутәт верты рәхл. Ёнтәсты имет пәта лон – щит мет так сухум! Вўды давадты хәннехә – щит вулаң хуят, пўхл – рәт ләрдәл елды тәты хә.

Шуши мир вәлупсийн увәс хәннехә мўвн-авәтн енумты утәт эвәлт йис щирн сыр-сыр пурмәсәт па па вәдты щирәт ләщәт-ты веритләт: ләпи севты, нюхи хот дыпи пурмә-сәт ләщәтты, вой-хўд вәлпәсләтты вера нема-сыя шўңкәт верты, увәс мир няврем пәта сыр-сыр юнтутәт па па мосты йис щирәт ләщәтлйит.

Сўмәт йох – ищи вән унтас тәты йох. Тунты эвәлт онтупәт, ан-сәнәт, йиңләт па па арсыр ху-шапәт вердыйт. Катра пурайн лўң пура пәта тунты хотәт омәссьит.

«Нуви Ат» пурмәсәт әкәтты па шавиман тайты тәхийн питы вуй па газ вўты пурмәсәт па па шўңкәт, мўв хирман вера йис пурмәсәт альман вәйтәнтупсәт вантты щир вәд. Ийха лўңәтты ки, тәта 8 500-кем пурмәс тайды.

Әмәщ вәндтупсәт тум-пийн рәпитты ёх арсыр ёмәңхәтләт ләщәтләт. Хәнты ясәң вәндтәты хәра лапәт хәтл ипўш мир әктәшл. Рәт ясәңа апрәң па верәң хәнты не Римма Михайловна Потпот вәндтәл.

Нявремәт па айлат ёх пида тәта ищи рәпата йма ләщәтман вәд. Ар-сыр верәта вәндтәты хәрәт тумпийн увәс мир йис вәлупсы, верәт тәты тәхийн рәпит-ты ёх әшколайта, хәтл мәр пушхәт давадман тайты тәхета яңхләт, ләдн нявремәт шуши мир йис вәлупсы, верәт олаңән айкел тәты па сыр-сыр ай пурмәсәт верты вәндтәты.

Щи тумпи «Нуви ат» тәхийн ар мирн вәлүм «Увәс хурамәт» немпи арәң-якәң неңәт вәдләт. Тәм хурасәң имиет ванкўтды Россия мўв хўватыйн па па хон пе-ләк мўвәтн шуши мир йис вәлупсы па верәтху-рамәңа вәндтәләт. Мет ям, хуты ариты-якты верәта йилпа юхтум пушхәт вәндтәлйит.

Путәр хәншәс:
Ирина Самсонова

Вўлең, хўлаң, воньшумутаң Касум мўв

Кашаң ол ван хатлуп тылащ округев сема питум хатл пурайн «Югра-Экспо» хотн летутат-пурмасат верты тахет ванлтупсы вадлял. Щата мўң «Касум рыбокооп» тахи кэща лаңкяр хә Константин Сергеевич Татарников пида вөйтантийдсүв па путартсүв.

» Там тахи хўвн Касум кертән тывас. Вантэ, та́та йистелн мир вўдэт дава́дла́т, хўл па вой велда́т, арсыр воньшумутат а́кәтлә́т, иса утат мўң рыбокоопэва ма́ләт. Мет сыры нюхет, воньшумутат, елды арсыр еплаң летутат верты тахета китсүв. Ин нумас тайлүв мўң хущева щитат верты, мосты пурмасат тайлүв, – лупас К.С. Татарников.

Тәнял Касум кертән мир 2,5 тонна арат, Вўтвош, Тәрум дор кертән мир ищи арат воньшумутат масат. Итәх воньшумутат хатл ма́р няврема́т тайты хотата, а́школайта, лапкайта тәсыйт. Тәл пурайн еңк әш хўват округ вән воша́та тәдыйт.

Тәнял дыв Касум вўлең тахи эва́лт сот шура́с шойт арат вўды нюхиләтсы, елыванан ома́сты кертәта тәсыйт па тынысыйт.

» Ин вўды нюхи эва́лт арсыр еплаң летутат верты питлүв:

котлета, пельмень па па утат, елды кертән лапкайта китты», – лупас К.С. Татарников.

Константин Сергеевич эва́лт уша йис, ю́хи хашум ола́тн хўл шимла йис, я́м арат хўл пота́лтаты хушапа́т версыйт, ин потум хўда́т елды еплаң летутат верты тахета китдыйт.

» Елды мосты пурмасат дәтты нумас тайлүв, дәлн мўң хущева арсыр еплаң летут, консерва верты. Щиты рәпатайды ех рәпатая вўты веритлүв, – Касум рыбокооп тахи кэща лаңкяр хә лупас.

Ин щи та́хийн Касум кертән 22 хуят рәпитл, щи тумпи Вўтвошн, Тәрум дор кертәна́н 7 хуят кашашты не́пек хўват дыв рәпатайла́д тәлдал. Ар пеләк хәнтәт рәпитлә́т. Дыв рәпатне́кдал 27-35 шура́с шойт тыла́щ вух е́ша вўда́т.

Ар хўл, вой, воньшумут ма́сы ки, рәпатнека́т

К.С. Татарников. Л. Гурьева верум хур

арша́к тыла́щ вух е́ша холумла́т.

Там та́хи кэща ла́нкяр хә эва́лт уша йис, елды па хон пеләк, Россия мўва́т эва́лт мойң ех хәнты вўт кертәта тәтыляты нумас тайлә́т. Щит па́та хәнтәт пида путартты мосл, дәлн дыв ищи кашашты не́пек хўват «Касум рыбокооп» хуща ат рәпитсә́т па тыла́щ вух е́ша ат холумсә́т. Щи тумпи и лапкайн шуши мир пурмасат тынесты та́хи пўншды, щит па́та вера́нтты ех пида рәпитты щира «Кашашты не́пек» хуща е́ш посә́т пунсыйт.

» Касум мўв – вән-та́ң мўв, щирн елды ю́х сәва́ртты па щит эва́лт хот па хот пўна́дн арсыр пурмасат, щит павә́рт, сохда́т верты нәма́слүв, – йилуп вера́т ола́ңан путартман лупас К.С. Татарников.

Ванлтупсыйн «Касум рыбокооп» та́хи кэща ла́нкяр хә округ па Россия мўв па та́хет кәщайт пида вөйтантида́с па итәх та́хет ех пида ий-ха рәпитты щира «Кашашты не́пек» хуща е́ш посә́т пунсә́т. Щи тумпи «Монетка», «Пятёрочка», «Магнит» па ищима́щ лапкайт кәщайт пида я́ха рәпитты щира инумса юхә́тсә́т.

Иньщә́ссум, вух нә-тупсә́т е́ша холумла́т муй а́нтә? Юхды лупа́с:

» Вантэ, мўң летут верлүв, щирн шимл вух нәтупсы вантлүв.

«Касум рыбокооп» ех ищима́щ та́хет кү́тн кәсла́т па итәх пурайн нух питлә́т, я́м рәпата па́та ванкү́тлы иша́кты не́пекә́т холумсә́т.

Путәр хәнша́с:
Людмила Гурьева

ВЭАТН ШИ ОЛА́ҢА́Н

«Касум рыбокооп» та́хи 1931-мит олн тывас, ола́ңмит кә́щая вәс Михаил Григорьевич Алычев. Вудә́ң Отечественной да́ль пурайн велум хўл, вой, а́кмум воньшумутат эва́лт арсыр летутверса́т па ла́ля китсә́т. Щи тумпи тына́ң вой сүх Москва хон во́ша китсы, щә́лта щи у́нтасн па хон пеләк мўва́т эва́лт арсыр пушканә́т, танка́т па па утат дәтсыйт.

Нәмты питдәлүв

Илларион Иванович Гришкин 1906-мит олн Түкъякәң кәртән Сүмәтвош уездән вой-хүл велпәсләты ар нывремәң ханты хоттел ёх хущи сема питәс па енмәс.

Лыв вән щемьяел хущи араттелн иса 10 ныврем вәдмал па енуммал. Вудаң дая питум едпийн тәм ханты хәев хүл па вой велпәслуман вәдмал.

Имудтыйн 1942-мит олн дүв даясты вохсы. Дадь хәрн тәм хә иса лыпәт тыдәщ 1942-мит ол вүш эвәлт па ай кер тыдәщ 1943-мит ол вүш вәнта даясәс. Щикинща

ищи пурайн дадь хәрн Черёмушки кәрт депн Московской область мұвн худтпелды вәшәс.

Илларион Иванович Гришкин немәл кев сохәдн Поднавәт вошн

Нуви сәңхум районән нух хәншман вәл.

Степан Иванович Гришкин – щит Илларион Иванович апщел, мата хә 1907-мит олн Түкъякәң кәртән Сүмәтвош уездән ищиты вой-хүл велпәсләты ар нывремәң ханты хоттел ёх хущи сема питәс па енмәс.

Дадь питум едпийн тәм хә хүл па вой велпәслуман рәпитәс. Степан Иванович Под-

навәт вош эвәлт дадь хәра вохсы, хута дүв юхи хәшум пурайн рәпата тәйс. Ёхәт тәм хән-

ты хә Ленинградской фронт хущи даясман вәс. Елды вәлты-холты щирад ушә ән версы,

алпа, дүв ищи дадь хәрн вәшәс. Степан Иванович Гришкин немәл кев сохәдн Поднавәт вошн Нуви сәңхум районән нух хәншман тәмхәтл тәйды.

Алексей Иванович Гришкин – щит ищи Илларион Иванович апщел, мата хә 1910-мит олн Түкъякәң кәртән Сүмәтвош уезд хущи вой-хүл велпәсләты ар нывремәң хоттелн сема питәс па енмәс.

Дүв иса юдн вой-хүл велпәслуман вәс. Тәм хә ищиты лыпәт

тыдәщн 1942-мит олн дадь вохсы. Алексей па Степан яйңән ийха

Ленинградской фронт хущи вәсңән па даяс-сәңән. Ёхәт Алексей

дадь хәрн худтпелды вәшәс.

Сүмәтвошн вәлты Гришкинәт рәт ёхләд айкеләт щирн хәнты ясәңа тәм путрәт тулмаштәс:
Владимир Енов

Нын верлән мирн нәмман тәйдыт

Сергей Семёнович Гришкин 1921-мит олн Түкъякәң кәртән сема питәс. 1939-мит ол армияя мәнәс, пограничника па морской десантника вәс, Халхин-Гол хуща даясәс.

Амур ас шәпи даясман мәнмал пәта «За отвагу» мевд пос холумтәс. Ипүш лавәрта мәшмәдса, госпитальн ймәлтыдәс. Елды тарма даясәс, «Отличный

пулемётчик» мевд пос холумтәс.

1946-мит олн юхды кердәс, ар ол Түкъякәң кәртән вух дүңәтты хәя, щәдта Няксимволь кәртән пиркашека рәпитәс. 1964-мит олн дүв семьяйд пида Вань-щавәт кәрта касдәс,

тәта «Победа» немпи колхоз хуща вух дүңәтты хәя вәс. Яма па вешката рәпитмал пәта «Почётной колхозник», «Победитель соцсоревнований» немәт тәйс.

С.С. Гришкин

Хәнты ясәңа тулмаштәс:
Людмила Гурьева

Ханты ясанг
(Хантыйское слово)
№10 (3550), 28.05.2020

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры
Издатель
Департамент общественных
и внешних связей Ханты-
Мансийского автономного
округа – Югры

Редакция

Врио директора, главный
редактор – **Кондина Г.Р.**
Телефон (3467) 33-22-72

Заместитель главного
редактора – **Вах Н.И.**
Телефон (3467) 33-24-02

Ответственный секретарь –
Рагимова Н.В.
Телефон (3467) 33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г. Ханты-Мансийск,
ул. Комсомольская, 31
тел./факс (3467) 33-17-52

E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:

ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул. Маяковского, 14.

Индексы 04393, 54393

Тираж **2166** экз.
Заказ 1791
Цена свободная

Газета
зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных
технологий и массовых
коммуникаций по

Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.

Свидетельство о регистрации
ПИ №ТУ 72-00796
от 23 января 2013 г.

Мнение авторов
публикаций не
обязательно отражает
точку зрения
редакции.